

Et lidet stykke herfra i sydostlig retning ligger en muret firkant $5,8 \times 4$ m op mod en klippevæg.

19. Paa dette sted blev i 1897 fundet 2 guldperler og 6 betalingsringe af guld. Disse blev sendt til Kristiania universitet. (K. M. 18726—18732. De blev fundne i jorden ved oparbejdelsen af en grøft.
20. Udjævnet haug. Den blev udjævnet for ca. 22 aar siden. Under en helle blev fundet en urne, hvori laa en smuk slangefingerring af guld.
21. Bortryddet langhaug, der var ca. 16,5 m lang. Den blev fjernet ved anlægget af den nye vej til Sole. Der blev fundet en urne, der er kommet bort.
22. Udjævnet rundhaug. I aaret 1855 blev der gravet i haugen. Mellem endel store stene og grus blev fundet en guldtrakteat, der blev sendt til Kristiania universitet. (K. M. 2022).

Røineberg.

1. Lyngklædt rundhaug liggende paa dyrket mark. Den er nu 12,5 m i tvermaal og 1,8 m høi. Den er udgrave i midten og den østre kant af haugen.
2. Græsklædt rundhaug, liggende paa fjeldgrund. Den er nu 12,5 m i tvermaal og ca. 1 m høi. For ca. 30 aar siden blev der gravet i dens østre side, hvorved fandtes en urne med brændte ben og aske. Paa toppen af haugen har staaet en bautasten, der for længere tid siden er bleven ødelagt.
I en myr, der ligger i sydostlig retning for haugen i nærheden af Stokkavand, blev der for ca. 30 aar siden fundet en broncekjedel med flad bund og ca. 30 cm. i tvermaal. Den laa paa bunden af myren, der var 6 à 7 torvspader dyb. Kjedelen blev bortkastet.
3. Stor rundhaug liggende paa indmark. Den er nu 19 m i tvermaal og ca. 3 m høi. Den er udgravet paa flere steder.
4. Lyngklædt rundhaug, der er ca. 8,5 m i tvermaal og ca. 1 m høi. For ca. 7 aar siden blev der gravet lidt i dens søndre side, men intet blev fundet.

I nærheden ligger flere smaahauger.

5. Paa toppen af en klippe ligger en aflang hauglignende dannelse.
6. „Myklaberg“ kaldes en 72 m høi temmelig stejl klippe, der muligens har været benyttet som bygdeborg (fig. 7). Oventil er klippens top ca. 98 m lang og 50 m bred. Klippens sider er temmelig stejle, enkelte steder f. eks. paa sydsiden ganske lodret og ubestigelig. Paa to steder (paa fig. 7 a og b) derimod er den tilgjængelig, især paa

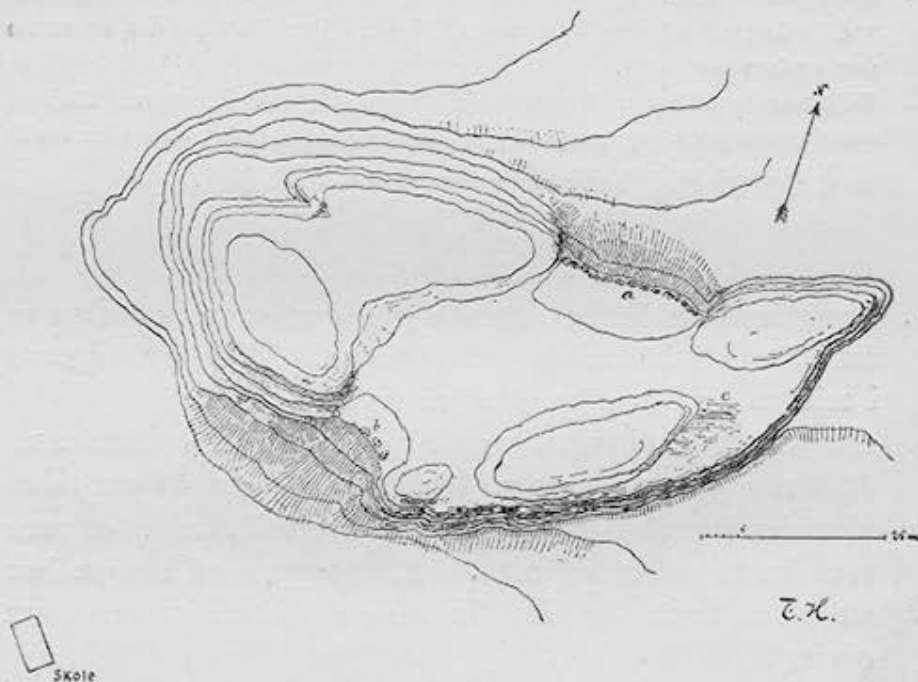

Fig. 7.

stedet a. Denne strækning er 23 m lang. Langs denne linje sees rester af en mur af middelstore stene. Udenfor stedet b er en temmelig brat lyngbakke. Aabningen er her ca. 22,5 m bred og i denne ligger enkelte store stene i en linje. Baade paa dette sted og andre har der efter sigende ligget flere store stene, men de er af ungdommen styrtet udfør klippen. Ved c er bunden sumpet, saa vand var her let at erholde. Klippen har temmelig gode betingelser for at kunne tjene som en borg. Dens

svageste punkt er ved a og den nærmeste strækning vestenfor samme.

Paa Røineberg er tidligere fundet: 3 spydspidse af flint (S. M. 422, 1816 og 1817).

Saurnæs.

1. I nærheden af skiftet med Røineberg ligger et par høstaktomter af almindelig form og størrelse.
2. Rest af en rundhaug paa toppen af en liden fjeldknaus.
3. Græsklædt rundhaug dannet af temmelig smaa sten. I midten er den udgravet. Den er nu 11,5 m i tvermaal og 1,5 m høi. I midten staar opreist en stenhelle.
4. Rundhaug af rullesten. Den er temmelig oprodet og er nu 10 m i tvermaal og 1,5 m høi.
5. Lige i nærheden ligger et gammelt nøst, der er 16,5 m langt og 5,5 m bredt.
6. Græsklædt rundhaug, der er adskillig udgravet. Den er nu kun 5 m i tvermaal. For nogle aar siden grov et par gutter i haugen og fandt nogle brudstykker af en urne.
7. Græsklædt rundhaug, hvis hele top er borttryddet. Den er nu 15 m i tvermaal og 1,5 m høi.
8. „Ytreberg“, saaledes kaldes den yderste bjergfulde del af den smale halvø, der i nordvestlig retning stikker sig ud i Hafrsfjord i retning mod Sømsøerne. Hele halvøen kaldes Belteneset. Ytreberg har i tidligere tider været en holme og er nu adskilt ved et lavt ejd fra den øvrige del af Halvøen. Da fjeldet oventil er noksaa fladt og paa siderne temmelig steil, har det gode betingelser for at kunne tjene som en bygdeborg, og rundt om sees ogsaa rester efter gamle mure (fig. 8). Fjeldet har sin længderetning fra nord mod syd og er ca. 95 m langt og 55 m bredt. Den indre eller østre side er stejl. Kun paa midten af siden sees en ca. 17,5 m lang mur (a). Indenfor den sydlige ende af denne sees spor af en hustomt 11,5 m lang og 6 m bred (b). Den side, der vender ud mod fjorden er mindre stejl og her sees rester af en

ikke en sten igjen af det. Haugen bestod af sand. Hele midtpartiet undersøgte jeg derpaa, men uden at finde noget. Muligens har kammeret ikke indeholdt mere end disse tre naaler og vilde i saa tilfælde stemme overens med det nordlige gravkammer i haug no. 8 paa Randeberg i Randeberg sogn. S. M. aarshefte, pag. 57. Her blev imidlertid ogsaa udgravning foretaget af haugejerens sønner.

R j o a.

I nærheden af haug no. 2 blev i sommer fundet en halvdel af en stenhammer eller stridsøks af sandsten (S. M. 2428), og i nærheden af 1 blev omtrent samtidig fundet en aflang cylindrisk gjenstand af flint (S. M. 2508), der vistnok har været anvendt som redskab.

R ø i n e b e r g.

Haug no. 1 er i høst omtrent udjævnet af ejeren. Med ham i forening har jeg fundet forskellige rester af gravfund baade fra ældre og yngre jernalder samt nogle sager, tilhørende stenalderen. Omtrent midt i haugen i dens øvre parti blev fundet en klæberstenskaal med hank af jern. Et lidet stykke derfra laa et langt yngre jernalders spyd, en kniv af jern og et langt jevnbreddt jernbaand samt endel smaa jernfliser og et par jernstifter. (S. M. 2500 a—e). Disse ting har sandsynligvis hørt sammen, men er sandsynligvis kun en rest af et tidligere røvet større yngre jernalders gravfund. Et stykke længer nord laa en ravperle i mulden. (S. M. 2498). Den kan muligens have tilhørt ovennævnte yngre jernalders gravgods. I det øvre parti fandt vi ligeledes en korsformet bøjle-naal fra ældre jernalder (S. M. 2497). Langs bunden laa strød brudstykker af forskellige lerurner, hvoraf 5 var gravurner (S. M. 2485, 2486, 2487, 2492, 2493), en urtepotformet urne (S. M. 2499) og en af vistnok yngre jernalders lerkar (S. M. 2494). Denne sidste kan muligens have tilhørt ovennævnte yngre jernalders gravfund. Noget mere i nordre udkant af haugen fandtes brud-

Haug no. 4. Samtidig har han arbejdet i haug 4 i den hensigt at udjævne haugen. Herunder fandt han endel stykker af en stor gravurne fra ældre jernalder samt et sværd og en øks fra yngre jernalder. Det er min agt at undersøge begge gravpladser nøjere.

Fortegnelse over de i foregaaende stykke trykte tegninger med henvisning til deres plads i teksten.

Fig 1.	Den saakaldte tingkreds paa Sole	pag. 51
" 2.	Stenhelle fra bronzealderen, Rege	— 56
" 3.	Baadformet gravkammer fra yngre jernalder, Ølbør	— 60
" 4.	Jordvolde, Ølbør	— 61
" 5.	Helleristning, Ølbør	— 63
" 6.	— " —	— 64
" 7.	Runesten, Helleland	— 68
" 8.	Hustomter, —	— 70
" 9.	Runesten, —	— 72

